

2016-09-15

Socialnämnden

Dnr son 2015/66

Utredning av förutsättningar för tak över huvudet garanti

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag till socialnämnden

1. Socialnämnden ställer sig bakom förvaltningens utredning och översänder ärendet till kommunstyrelsen.

Ärendet i korthet

Kommunfullmäktige beslutade 2015-12-07, § 178 att ge socialnämnden i uppdrag att utreda tak över huvudet garanti samt Bostad först-metoden för att ta fram ett bättre underlag för ställningstagande. Bakgrunden till detta uppdrag var en motion där dåvarande Folkpartiet, numera Liberalerna, föreslog att socialförvaltningen skulle börja använda sig av Bostad först-metoden samt utreda hur en tak över huvudet garanti kunde införas.

De två åtgärderna behandlas i två separata utredningar där denna tjänsteskrivelse med bifogad utredning behandlar tak över huvudet garanti.

Ärendet behandlades inledningsvis på socialnämnden 2016-09-01. Liberalerna yrkade på återremiss och lämnade in ett flertal synpunkter för beaktande. Beslut fattades i enighet om att ärendet skulle återremitteras till förvaltningen för vidare utredning.

Förvaltningen har beaktat inlämnade synpunkter.

Utredningens slutsatser och förslag är att tak över huvudet garanti inte bör införas i Järfälla kommun.

Handlingar

1. Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2016-09-15.
2. Utredning om förutsättningar för tak över huvudet garanti, rev 2016-09-15.
3. Yrkande om återremiss från Liberalerna.
4. Motion Tak över huvudet – en mänsklig rättighet, Nikoletta Jozsa (L) Kst 2014/458.
5. Utredning om förutsättningar för tak över huvudet garanti, 2016-08-17.

Ärendets gång

Kommunfullmäktige beslutade 2015-12-07, § 178 att ge socialnämnden i uppdrag att utreda tak över huvudet garanti.

Ärendet behandlades inledningsvis på socialnämnden 2016-09-01. Liberalerna yrkade på återremiss och lämnade in ett flertal synpunkter för beaktande. Beslut fattades i enighet om att ärendet skulle återremitteras till förvaltningen för vidare utredning.

Förvaltningen har beaktat inkomna synpunkter i det fortsatta utredningsarbetet. Vissa av synpunkterna har inneburit förändringar i utredningen och de tillägg som gjorts är då gulmarkerade i utredningen.

Nedan framkommer svar på lämnade synpunkter eller hänvisningar i yrkandet om återremiss som inte föranledde förändringar i utredningen.

- Motionären har förtydligat att det är hemlösa som befinner sig i situation 1 och inte alla Järfällabor som ska vara målgruppen för en tak över huvudet garanti. Tak över huvudet garantin föreslås vara ett komplement till behandlande/motiverande insatser. Utredningen har dock även fortsatt ett vidare perspektiv av olika anledningar. En anledning är att då motionen innehållsmässigt inte kan ändras i detta läge så finns formuleringarna kvar i den och de behöver bemötas, även om ett förtydligande gjorts av motionären. Ytterligare anledning är att utifrån den generella bostadsproblematiken som finns i samhället så bör en utredning och analys om ett eventuellt införande av en tak över huvudet garanti relateras till vad det kan betyda för kommunens hela befolkning även om garantin inte är tänkt att gälla alla. Det bör dock uppmärksammas att det i situation 1 inte endast ingår personer som är akut hemlösa med anledning av missbruk och/eller psykisk ohälsa. Där ingår alla personer som är akut hemlösa av någon anledning och som exempelvis bor på vandrarhem, lågprishotell eller kvinnojour.
- Synpunkt har lämnats om att antalet hemlösa från hemlöshetsräkningen 2011 som redovisas är felaktigt. Enligt yrkande om återremiss ska rätt siffra vara 34 000 och inte 30 000. I utredningen anges 30 800 som totalantal i en tabell där fördelning av de olika hemlöshetssituationerna redovisas. De siffror som används är från samma hemsida¹ på socialstyrelsen.se där den totala siffran

¹ <http://www.socialstyrelsen.se/hemloshet/omfattning>

”omkring 34 000” anges, d.v.s. socialstyrelsens publicerade siffror stämmer inte överens. Det är en brist från förvaltningens sida att skillnaden inte identifierats tidigare. I kontakt med socialstyrelsen har framkommit att anledningen till differensen är beroende på att man i totalsumman även räknat med ”annat” som boendeform samt ett bortfall på 4 %. Mer detaljer om exakt fördelning vid hemlöshetsräkningen 2011 finns i den rapport som socialstyrelsen gav ut i januari 2012.² Siffrorna används dock i syfte att ange en procentuell fördelning av de olika hemlöshetsituationerna, inte att ange exakt hur många som är hemlösa eftersom det är en inaktuell uppgift.

- Återremissen hänvisar till Stockholms stadsmission och deras hemlöshetsrapport för 2015 avseende kartläggning av hemlöshet. I hemlöshetsrapporten hänvisas till socialstyrelsens senaste kartläggning 2011 och det framgår inte att de har gjort någon egen kartläggning. Den statistik som redovisas är deras egen verksamhetsstatistik som avser antalet besökare på deras olika verksamheter. Stockholms stadsmission har kontaktats i frågan och deras socialchef har meddelat att de inte gör några egna räkningar avseende hemlöshet men att de deltar i de räkningar som Stockholm stad gör samt att de publicerar statistik baserat på sina egna verksamheter men att den är mer begränsad. Stadsmissionens rapport är innehållsrik avseende arbete för att motverka hemlöshet men har inte bedömts kunna tillföra något ytterligare i frågan om Järfälla bör införa en tak över huvudet garanti eller inte.
- Återremissen hävdar att utredningen påpekar att det skulle innebära svårigheter för socialjouren nordväst att handlägga ärenden från Järfälla på annan sätt än övriga kommuner. Utredningen lyfter fram olika faktorer som bör beaktas och som framkommit i kontakt med socialjouren nordväst. Socialjouren nordväst är samtidigt tydlig med att det är praktiskt genomförbart vilket framgår i utredningen. Att dra lärdom från socialjouren nordost skulle bli aktuellt först om ett beslut fattas om att införa en tak över huvudet garanti och förvaltningen har inget skäl att ifrågasätta att det görs i så fall.
- Synpunkt har lämnats om att utredningen ska kompletteras med källor, riktlinjer och förutsättningar för ett införande av TÖG. Källhänvisning görs normalt när det är aktuellt. Mycket av innehållet i utredningen är dock hämtad från personliga intervjuer med personer som dagligen arbetar i verksamheten, företrädesvis enhetschefer. Det framgår i metodavsnittet vilka enheter som utredarna har haft kontakt med. En kompletterande sökning har gjorts i forskningsdatabas avseende vetenskapliga artiklar som behandlar TÖG. Sökningen har dock inte gett något resultat. Att komplettera utredningen med riktlinjer som beskriver målgrupp, kriterier och samarbetsinstanser blir aktuellt först om beslut fattas om att införa TÖG.

² <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/18523/2011-12-8.pdf>

Analys

Förvaltningen anser inte att införande av en tak över huvud garanti skulle avhjälpa bostadsproblematiken på kort eller lång sikt för de särskilt utsatta grupper där socialtjänsten har ett utpekad ansvar.

Förvaltningen arbetar redan i dagsläget aktivt och intensivt med boendefrågor och tak över huvudet garanti bedöms inte vara ett verktyg som förbättrar eller underlättar det arbetet.

Socialtjänstlagen som innebär att kommunen har ett yttersta ansvar för dess invånare samt att bistånd ska säkerställa att den enskilde får en skälig levnadsnivå bedöms vara tillräckligt för att den målgrupp som motionären menar ska omfattas av en tak över huvudet garanti redan i dagsläget tillförsäkras akutboende efter gjord ansökan.

För mer omfattande redogörelse och analys från förvaltningens sida hänvisas till bifogad utredning.

Barnkonsekvensanalys

Förslag till beslut bedöms inte ge några negativa konsekvenser för barn eller ungdomar. Deras behov tillgodoses redan i dagsläget utifrån befintlig lagstiftning.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut bedöms inte leda till några ekonomiska konsekvenser för förvaltningen.

Slutsatser

Förvaltningens slutsats är att tak över huvudgaranti inte bör införas i Järfälla kommun.

Johan Bergman
Socialdirektör

Lotta Erlandsson
Avdelningschef individ- och familjeomsorg

Expedieras

Kommunstyrelsen
Johan Bergman
Lotta Erlandsson
Diariet